

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA

RELATIVA AL DRET AL DESCANS, EL DRET A L'ESPAI PÚBLIC I EL DRET A UNA CONVIVÈNCIA PACÍFICA (CONTAMINACIÓ ACÚSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 7 de maig de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el seu malestar per les molèsties continuades de soroll que patia i que li impedièn el descans, i la manca d'actuació municipal per evitar-ho.

Aquestes molèsties eren provocades pel joc de pilota sense cap mena de restriccions a la plaça del Consell de la Vila, l'excés de taules de la terrassa d'un restaurant, així com la gran quantitat d'activitats festives que es feien en aquest espai públic.

Atès que únicament havia tractat aquest assumpte mitjançant reunions i correus electrònics amb alguns dels responsables municipals, aquesta Sindicatura li va suggerir que presentés els escrits de reclamació corresponents al Districte de Sarrià - Sant Gervasi.

D'aquesta manera, el dia 29 de maig de 2024, ens va aportar còpia de les instàncies registrades amb relació a les molèsties i els fets exposats.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de Sarrià - Sant Gervasi** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 30 de maig de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 30 de juliol de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les reunions mantingudes amb la interessada i les actuacions que estava previst que dugués a terme l'Ajuntament per tal de minimitzar les molèsties exposades.

Passats tres mesos, el dia 30 d'octubre de 2024, **aquesta Sindicatura es va traslladar a les dependències municipals del districte per tal de mantenir una reunió amb els seus responsables i per conèixer l'evolució de la situació a la plaça arran de les actuacions que s'havia previst dur a terme.**

CONSIDERACIONS

1. Atenció ciutadana

Quant a l'atenció prestada a la ciutadana que promou aquesta queixa, des d'aquesta institució es considera que **ha estat adequada i amb la qualitat que es requereix**, ja que a banda de l'atenció a les dependències policials i les actuacions de la Guàrdia Urbana a requeriment de la interessada, s'han mantingut diverses reunions amb la regidora, la gerent i les persones tècniques del Districte referents del barri.

D'altra banda, la ciutadana ha assistit a algun dels consells plenaris, en què també l'ha atès personalment la gerent i la directora del Servei a les Persones i al Territori del Districte de Sarrià - Sant Gervasi.

Recordem que els consells plenaris dels districtes constitueixen uns espais vertebradors de la participació ciutadana als diversos territoris per a la comunicació entre el veïnat i el consistori, per mitjà dels quals la ciutadania proposa a l'Administració municipal l'adopció de determinats acords o reben informació de les actuacions.

En aquest sentit, la Carta municipal de Barcelona, a l'article 30, estableix que **l'Ajuntament ha de garantir la participació ciutadana, especialment en les matèries que afecten més directament la qualitat de vida de la ciutadania**. El compromís municipal per la participació ciutadana es materialitza a través del Reglament de participació ciutadana.

Això no obstant, es comparteix la consideració que, quan sigui necessari, hi ha altres vies més directes i properes per canalitzar les comunicacions de la ciutadania, com ha estat en aquest cas, en què s'ha atès personalment la ciutadana en diverses entrevistes.

D'acord amb l'article 3.1 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic, les administracions públiques han d'actuar **d'acord amb els principis de servei efectiu a la ciutadania i de proximitat**. També en aquest sentit, el Codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona estableix, com un dels valors de bona governança, la implantació d'una administració receptiva i accessible a les peticions de les persones.

Així, principis bàsics de funcionament, com ara el principi de servei als ciutadans, incideixen clarament en la percepció d'una bona administració que recull l'article 41 de la Carta europea dels drets fonamentals com a principi rector de l'actuació de les administracions públiques.

2. Pla de joc a l'espai públic

El **Pla del joc a l'espai públic 2020-2030** pretén passar d'una ciutat amb àrees de joc a una ciutat jugable¹. El seu objectiu és millorar i diversificar les oportunitats de joc i activitat física a l'espai públic pels seus amplis beneficis, tant per al desenvolupament i benestar de la infància i l'adolescència com per a la salut i la vida comunitària.

És el resultat d'un procés transversal i participat de més de 400 professionals, entitats i ciutadania —infants i adults— i s'inspira en plans de joc pioners d'altres ciutats com Dublín o Londres. Alhora, dona resposta a les recomanacions de les Nacions Unides per fer avançar **el dret al joc, un dret humà específic d'infants i adolescents**.

Amb aquest pla, Barcelona busca un canvi de paradigma per esdevenir una ciutat amb unes zones específiques de joc més diverses, creatives, accessibles i inclusives, i, alhora, posa l'urbanisme de tota la ciutat a disposició del joc. També inclou accions socials, des de dinamitzacions itinerants fins a nous conceptes en serveis públics.

En el Pla del joc es defineixen deu projectes tractors que fomenten el canvi de visió entorn del joc per tal d'afavorir el joc a l'espai públic i la vida quotidiana:

- **Retirar els cartells de “prohibit jugar a pilota”.**
- Obrim carrers. Talls de trànsit a diferents carrers de la ciutat, durant el cap de setmana.
- **Juguem a les places: propostes lúdiques per afavorir l'hàbit de trobar-se.**
- Prioritzar el joc als carrers i les places els dissabtes a la tarda per a esplais i caus.
- Elaborar el Pla de patis coeducatius, verds i comunitaris de les escoles d'infantil i primària de la ciutat.

1

https://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/PladelJocHoritzo2030_Resum_CA.pdf

- Protegim les escoles, una plaça a la porta de cada escola.
- Més jocs d'aigua i sorra.
- Crear espais lúdics singulars i nous parcs esportius urbans.
- Obrir guinguetes bar en espais lúdics amb lavabos i préstec de jocs.
- Donar suport al joc dels infants amb diversitat funcional.

Més enllà de les àrees de joc, Barcelona disposa de més de 900 àrees de joc infantil, uns espais que el Pla del joc pretén millorar i diversificar. Però, alhora, el pla proposa accions per incrementar les oportunitats de joc en tot el conjunt de l'espai públic, és a dir, a tot arreu on es juga, d'una manera més o menys espontània, fortuïta i puntual.

Així, doncs, el pla treballa amb el concepte d'infraestructura lúdica i preveu actuacions de transformació dels entorns de les àrees de jocs com ara els parcs i les places, però també als mateixos carrers, els patis i entorns escolars i els espais esportius.

Cal destacar que una de les fites d'aquest pla és reduir el sedentarisme i promoure el joc a l'aire lliure en la infància i joventut a la ciutat, en definitiva reduir el percentatge de nens i nenes que no juguen cap dia al carrer.

3. Control de les terrasses

L'Ajuntament, en exercici de les seves competències (article 84.2 de l'Estatut d'autonomia i article 218 del Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya), regula l'ús especial dels béns de domini públic i, a aquest efecte, estableix el **règim d'autorització prèvia per a l'ocupació dels espais d'ús públic**.

Així, totes les autoritzacions d'ocupació de l'espai públic per instal·lar-hi terrasses han de donar compliment a les condicions establertes a l'actual Ordenança de terrasses. En el cas objecte d'aquesta queixa, el consistori ens informa que l'establiment de restauració situat a la plaça del Consell de la Vila, disposa de permís per instal·lar-hi 10 taules i 40 cadires.

Ara bé, la ciutadana promotora d'aquesta queixa assegurava que eren freqüents els dies en què hi havia fins a 17 taules instal·lades i exposava que, precisament, el fet de disposar de tantes taules i cadires al carrer, feia que les converses de la clientela i l'arrossegament de mobiliari per agrupar-lo o distribuir-lo en funció de les necessitats dels usuaris, incrementés les molèsties que ella percebia al seu habitatge. Això li impedia poder descansar tranquil·lament a casa seva.

Com que correspon al consistori garantir el compliment de les ordenances, es considera convenient que es continuï fent el seguiment d'aquesta terrassa i, **en el cas**

de comprovar-se la col·locació de més taules i cadires de les autoritzades, acció subjecta a sanció, **caldrà iniciar les actuacions administratives necessàries** per a la restauració de la realitat física alterada i de l'ordre jurídic vulnerat, incoant els procediments que més convinguin, atenent allò establert a l'article 55 de l'Ordenança de terrasses.

Es vol posar de manifest, en aquest apartat, que consten dos expedients sancionadors tramitats contra la titularitat de l'establiment l'any 2023 i dos més l'any anterior, el 2022, tres d'ells per instal·lar elements no autoritzats a la terrassa i un quart per excés d'ocupació en més d'un 50% de mòduls o superfície. Tots els expedients es van arxivar per pagament de les multes imposades. Això no obstant, sembla que els incompliments es continuen produint.

4. Ús intensiu de l'espai públic

Les places i els carrers de la ciutat són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on, en gran mesura, es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir la qualitat de l'espai públic de manera que es faciliti l'equilibri, l'harmonia i la cohesió social.

En aquest sentit, cal tenir molt present que **les activitats que es desenvolupin a la via pública no poden limitar el dret dels altres als usos generals**. Així ho estableix **l'article 2 de l'Ordenança sobre l'ús de les vies i els espais públics de Barcelona**, que regula tant els usos com les activitats que es duen a terme a les vies i els espais destinats a l'ús públic de titularitat municipal.

A la plaça del Consell de la Vila, per la seva configuració, lliure de trànsit al voltant i molt cèntrica, es dona el cas que s'hi duen a terme força activitats i esdeveniments de caràcter comercial, educatiu, esportiu, cultural i institucional. A banda de totes les activitats anuals que duren una mitjana d'entre un i dos dies, cada dimecres es fa l'assaig dels Castellans de Sarrià, que té caràcter excepcional i temporal, mentre no disposin d'un espai definitiu per poder assajar en condicions.

En aquest punt convé fer una reflexió: si bé és cert que a les ciutats hem de poder viure d'una manera confortable, no ho és menys que **les dinàmiques d'ús de l'espai públic poden confrontar els interessos de la ciutadania**. Amb això, volem dir que tan legítim és voler gaudir dels actes i les celebracions al carrer com voler descansar als habitatges sense patir el soroll que provoquen aquests esdeveniments.

Aquestes dinàmiques d'ús de l'espai públic impliquen que l'Administració ha d'esmerçar els seus esforços a fer compatible el dret al descans amb la realització

d'aquests esdeveniments, a fi d'aconseguir una ponderació adequada del dret al descans i el dret a l'oci de la ciutadania.

Convé també fer una apel·lació i una aposta per la **corresponsabilitat**, és a dir, per la implicació de la ciutadania en el manteniment de la qualitat dels espais públics i en els seus usos socials. Aquesta corresponsabilitat s'hauria de **complementar amb un treball socioeducatiu**, intensificant la presència d'agents cívics i educadors en determinats moments i espais de la ciutat (places, en aquest cas) on conflueixen determinades dinàmiques, a fi d'introduir metodologies pedagògiques que ajudin les persones usuàries a corresponsabilitzar-se sobre els usos, i donar-los a conèixer els seus **drets i deures**.

5. Drets dels veïns i veïnes

El dret a la ciutat es troba reconegut a l'article I de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat (CESDHC). Es defineix la ciutat com l'espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, i les autoritats municipals assumeixen el foment de la dignitat i la qualitat de vida dels seus habitants. També la "Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona", en el seu article 4, reconeix el dret de les persones a trobar-hi les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure dignament a la ciutat.

Però hi ha molts altres drets que estan estretament relacionats amb el dret a la ciutat, com són el dret al descans, el dret a l'espai públic i el dret a una convivència pacífica, a banda del dret al medi ambient i el dret a la salut (reconeguts en la mateixa Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat (CESDHC).

Així, podem assegurar que la vida urbana és un espai de trobada que pot generar contradiccions i problemàtiques potencials de drets que l'Administració municipal ha de gestionar fomentant, amb tots els mitjans de què disposi, el respecte de la dignitat de tothom i la qualitat de vida de la ciutadania.

D'altra banda, recordem que totes les persones tenen el dret i també el deure d'utilitzar correctament els espais públics de la ciutat, així com el mobiliari urbà i la resta d'elements que hi estan ubicats. Per aquest motiu, és necessari que el Districte continuï amb les intervencions que consideri oportunes a la plaça per tal de garantir tots els drets de la ciutadania.

L'article 12.1 de la "Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona" estableix que totes les persones tenen el dret i el deure de mantenir una convivència pacífica i de respectar els drets i les llibertats de les altres persones. Així mateix, al punt 2 determina que **l'Ajuntament ha de promoure accions cíviques que**

constitueixin un exemple de convivència i ha de perseguir les actuacions de qui pertorbi indegudament la vida ciutadana.

En aquest sentit, **no s'observa desatenció o deixadesa en les funcions de responsabilitat municipal, ja que, segons informa el Districte, s'han dedicat esforços per tal de mitigar els comportaments incívics que puguin pertorbar el descans i la tranquil·litat del veïnat.**

Quant a la situació que es dona a la plaça del Consell de la Vila, recordem que la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona es va desplaçar al districte i es va reunir amb els responsables municipals per intercanviar opinions i traslladar una sèrie de propostes amb l'objectiu de **preservar l'espai públic com un lloc de convivència i civisme, amb respecte ple a la dignitat i als drets de les persones.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sarrià - Sant Gervasi ha estat ajustada a dret, però cal continuar vetllant per procurar fer conviure pacíficament els diversos interessos de la ciutadania, respectant el dret al descans del veïnat.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sarrià - Sant Gervasi** que, com estableix el Pla de joc a l'espai públic 2020-2030, implementi el mateix tractament a totes les places i **elimini els cartells de "prohibit jugar a pilota"**.
- **Suggerir a la Gerència de Coordinació Territorial i Proximitat** que comuniqui a les altres gerències de districte la recomanació de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, en el sentit de fer efectiu el primer punt dels projectes tractors del Pla de joc a l'espai públic, per tal de **retirar els cartells de "prohibit jugar a pilota" de les places de tota la ciutat.**
- **Recomanar al Districte de Sarrià - Sant Gervasi** que disposi de personal especialitzat per a la gestió del joc a la plaça del Consell de la Vila o agents cívics que puguin conscienciar, amb relació als sorolls, les persones usuàries de la plaça, a fi d'introduir metodologies pedagògiques que els ajudin a

corresponsabilitzar-se sobre els usos, donant a conèixer els drets i els deures de ciutadania en espais públics on conflueixen determinades dinàmiques.

- **Recomanar al Districte de Sarrià - Sant Gervasi** que sigui molt estricte per fer complir les condicions d'autorització de la terrassa que hi ha instal·lada actualment a la plaça i obligui els seus responsables a controlar els comportaments de la clientela.
- **Recomanar al Districte de Sarrià - Sant Gervasi** que intenti reduir el nombre d'activitats per fer en aquest emplaçament, reubicant-les i distribuint-les a altres espais o places del barri, amb l'objectiu de reduir les afectacions al veïnat de la plaça del Consell de la Vila.
- **Recomanar al Districte de Sarrià - Sant Gervasi** que s'esforci perquè l'activitat d'assaig dels Castellans de Sarrià, que es desenvolupa de manera excepcional i temporal cada dimecres a la plaça, disposi, al més aviat possible, d'un lloc definitiu que alliberi l'espai de la plaça.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.